

Memo

Afdeling /team

Proces besluitvorming jaarstukken 2018

Planning & Control

Naam portefeuillehouder: Roland van Benthem

Naam steller: Babette van der Wiel

Telefoonnummer: 035-7513211

Datum: 7 maart 2019

Aan: Presidium Eemnes

Inleiding

De gemeenteraad behandelt sinds de decentralisaties in het sociaal domein, m.i.v. de jaarrekening 2015, de jaarstukken pas in de laatste raadsvergadering voor het zomerreces. Daarnaast wijkt het bestuurlijke traject voor besluitvorming af van wat u gewend bent.

In dit memo leggen wij u uit wat de knelpunten zijn en welke oplossingen we voorstellen.

Behandeling van de jaarstukken pas in juni/juli

De invoering van de decentralisaties in het Sociaal Domein heeft ingrijpende gevolgen voor de bedrijfsvoering met betrekking tot verantwoording en controle van de kosten. Zoals bekend is de gemeente afhankelijk van uitvoering van derden. Gemeenten staan aan het einde van de (verantwoordings-)keten en onze accountant baseert zich op de uitkomsten van de accountantscontrole van aanbieders en regio.

Concreet betekent dit voor de gemeente Eemnes dat de verantwoordingscijfers 2018 van de regionaal ingekochte zorg binnen het Sociaal Domein (WMO via GR Gooi en Vechtstreek en Jeugd via gemeente Amersfoort) pas resp. 1 mei 2019 en medio mei 2019 definitief bekend zijn. Om deze reden kan het college B&W de jaarstukken pas eind mei bij het presidium aanleveren.

Omdat we de effecten van de jaarrekening 2018 willen meenemen in de kadernota voor 2020 en volgende jaren (met name het WMO-deel), is ook de besluitvorming van de kadernota met één maand opgeschoven.

Raadsbesluiten vooruitlopend op de definitieve jaarstukken

Al vóór de totstandkoming van de definitieve jaarstukken, wordt de raad gevraagd te besluiten over de realisatie van kosten in 2018:

- A. De niet gerealiseerde incidentele uitgaven die als budget worden overgeheveld naar 2019
- B. De overschrijdingen van budgetten, waarover de raad achteraf haar instemming verleent.

Ad A budgetoverheveling

De toestemming voor budgetoverheveling heeft als gevolg:

- Toevoeging budget aan de begroting van 2019 en daarmee toestemming tot het doen van betreffende uitgaven. (de dekking van deze budgetten komt uit de algemene reserve)
- Resultaatbestemming ter hoogte van die bedragen in de jaarrekening van 2018 door het totaal van de overgehevelde budgetten als resultaat aan die algemene reserve toe te voegen.

Hierdoor wordt een deel van het resultaat 2018 al voorbestemd om in 2019 uit te geven.

Het belang van besluitvorming door de raad hierover is dat ook zo spoedig mogelijk met de uitvoering van de activiteiten in 2019 kan worden begonnen. Het betreft activiteiten die gepland zijn in 2018, maar die pas in 2019 uitgevoerd kunnen worden.

Ad B begrotingsrechtmatigheid

Als op programmaniveau het totaal van de uitgaven hoger zijn dan de budgetten die zijn opgenomen in de gemeentebegroting, dan zijn dat uitgaven waarvoor de Raad formeel nog geen toestemming voor heeft gegeven. Die zijn in feite onrechtmatig. Door instemming met de gepresenteerde budgetoverschrijdingen neemt de accountant deze overschrijdingen niet als onrechtmatig mee in het oordeel over rechtmatigheid van de jaarrekening.

Het voorstel tot begrotingsrechtmatigheid betreft kostenoverschrijdingen die passen binnen het bestaande beleid, maar de overschrijdingen zijn niet tijdig gecorrigeerd of al in 2018 geconstateerd. Dit betreft met name kosten waarvan de balans pas bij de jaarrekening wordt opgemaakt of waarvan de kosten pas na 2018 inzichtelijk konden worden. Het zijn dus geen politieke gemotiveerde overschrijdingen.

Vorig jaar is deze handelwijze voor het eerst toegepast, omdat de accountant voordat hij begint aan zijn controle dit raadsbesluit wenst te hebben (voorheen was dit opgenomen in het raadsbesluit over de jaarrekening zelf). Door dit besluit in april te nemen wordt dit meegenomen in de accountantscontrole die plaatsvindt van half april '19 tot half mei '19.

Planning raadsbesluiten budgetoverheveling en begrotingsrechtmatigheid

Bovenstaand is toegelicht waarom een tijdige besluitvorming voor die twee raadsbesluiten van belang is. Concreet betekent dit raadsbesluiten in april 2019, zodat deze verwerkt kunnen worden in de jaarrekening waarover het college eind mei een besluit neemt.

De totstandkoming van de jaarcijfers is een complex proces. Dit jaar wordt voor het eerst gestuurd op een proces waarbij de cijfers volgtijdelijke tot stand komen en waarbij – behoudens de cijfers van regionale inkoop sociaal domein- alle cijfers definitief zijn vóór aanvang van de accountantscontrole en vóór samenstelling van het balansdossier. Door zo te werken, zonder tussentijdse 'eindresultaten', denken we de kwaliteit van het proces en het eindresultaat te kunnen verbeteren. Gevolg hiervan is wel dat de jaarcijfers 2018 pas half maart 2019 ambtelijk bekend zijn (exclusief nog steeds de regionale inkoop SD).

Om toch de raad in april 2019 te kunnen laten besluiten over budgetoverheveling en begrotingsrechtmatigheid komen we in de knel met het aanleverschema voor presidium en commissies.. Voor het presidium van 13 maart (commissiestukken april) zijn er nog geen stukken, die zullen qua planning pas op 26 maart in het college worden behandeld. Voorgesteld wordt om het presidium direct na het collegebesluit de raadsvoorstellen toe te zenden en na akkoord direct aan de raadsleden te zenden. Dat betekent voor de commissie Ruimte op 1 april een korte voorbereidingstijd en BSM op 9 april iets langer.

Formeel betreft het hier technische voorstellen. Het ene over in 2018 geplande zaken die uitlopen naar 2019 (maar die door de raad al wel goedgekeurd zijn bij de begroting 2018). Het andere over begrotingsrechtmatigheid op programmaniveau passend binnen het bestaande beleid.

Zoals gezegd moet die nieuwe werkwijze leiden tot een beter ambtelijk proces en een beter eindproduct: een getrouwe en goed leesbare jaarrekening.

We gaan de nieuwe werkwijze uiteraard evalueren, met name ook wat betreft het tijdspad. De beschikbaarheid van de cijfers pas medio maart en sociaal domein medio mei is eigenlijk erg laat, ook de tijdsdruk die dit legt op de besluitvorming moeten we bezien.

Data besluitvorming kadernota en jaarrekening in één overzicht

Bestuurlijke besluitvorming jaarrekening en kadernota	Kadernota '20	Jaarrekening '18
Collegebesluit raadsvoorstellen begrotingsrechtmatigheid en budgetoverhevelingen 2018		26 maart '19
Toezending raadsvoorstellen begrotingsrechtmatigheid en budgetoverhevelingen 2018 presidium en daarna aan raadsleden		26 maart '19
Behandeling van deze raadsvoorstellen in de commissies		1 en 8 april '19
Besluitvorming in de Raad over begrotingsrechtmatigheid en budgetoverhevelingen 2018		15 april '19
Collegebesluiten raadsvoorstellen kadernota 2020 en jaarstukken 2018	28 mei '19*	28 mei '19
Toezending definitieve raadsvoorstellen Kadernota 2020 en jaarstukken 2018 aan raadsleden	30 mei '19*	30 mei '19
Bespreking in commissie	17 juni '19	17 juni '19
Besluitvorming in de Raad (eventueel om te draaien)	1 juli '19	8 juli '19

* Nog niet definitief gepland

=====